

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mráky ve věci žalobkyně: **D. J.**, zastoupené advokátem JUDr. Ottou Hradilem, Olomoucká 226, Uničov, proti žalovanému: **ministr práce a sociálních věcí**, Na Poříčním právu 376/1, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2025, čj. MPSV-2024/268915-513/3, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně a JUDr. P. J., proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 3. 12. 2025, čj. 72 Ad 21/2025-72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se odmítají** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se domáhala obnovy řízení ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) její žádost zamítlo. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, který žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl. Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci. Ten žalobě nevyhověl a rozsudkem ji zamítl.

I. Kasační stížnost žalobkyně

[2] Rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (*stěžovatelka*) kasační stížností z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.

[3] Stěžovatelka v žalobě navrhovala mj. zrušit původní rozhodnutí Úřadu práce ze dne 12. 7. 2021 a MPSV ze dne 7. 10. 2021 ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti (*původní rozhodnutí*), případně navrhovala krajskému soudu, aby vyslovil nicotnost těchto rozhodnutí.

[4] Krajský soud údajně pochybil, neboť se při projednání žaloby soustředil pouze na zjištění, zda jsou splněny zákonné důvody pro obnovu řízení. Další úkony neprovedl a rozhodl o zamítnutí žaloby. Pominul přitom její námitky stran nicotnosti původních rozhodnutí, jakkoliv je povinností soudu zabývat se všemi žalobními námitkami. K vyslovení nicotnosti není stanovena žádná promlčecí ani prekluzivní lhůta a podle § 76 odst. 2 s. ř. s. má soud povinnost vyslovit nicotnost rozhodnutí i bez návrhu. K tomuto

postupu jej rovněž zavazuje usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 3. 2013, čj. 7 As 100/2010-65.

[5] Stěžovatelka navrhl, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a aby NSS vyslovil nicotnost původních rozhodnutí ve věci samé.

II. Kasační stížnost stěžovatele JUDr. P. J.

[6] Stěžovatel byl v žalobě označen jako možná osoba zúčastněná na řízení. Krajský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl a v odůvodnění mj. uvedl, že stěžovatel osobou zúčastněnou na řízení být nemohl, neboť se ho rozhodnutí žalovaného netýká a jeho práva a povinnosti nebyla rozhodnutím nijak dotčena. Krajský soud tedy nebyl povinen vyzvat jej ke sdělení, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, ani o jeho procesním postavení rozhodnout.

[7] Stěžovatel s tímto posouzením nesouhlasí, proto podal kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. Namítá totiž, že ačkoli ho stěžovatelka označila za osobu přicházející v úvahu jako osobu zúčastněnou na řízení, krajský soud nevydal usnesení dle § 55 s. ř. s. a § 167 o. s. ř., že zákonné podmínky nesplňuje, z čehož plyne závěr, že osobou zúčastněnou na řízení je. Na tom nic nemění ani závěry krajského soudu, neboť nemohou nahradit toto usnesení. Stěžovatel napadá rovněž samotné důvody, pro které krajský soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatelky.

III. Posouzení kasační stížnosti stěžovatelky

[8] V řízení před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, proto se NSS zabýval nejprve podle § 104a odst. 1 s. ř. s. tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne soud kasační stížnost jako nepřijatelnou. V souladu s ustálenou judikaturou se o přijatelnou kasační stížnost může jednat: 1) dotýká-li se kasační stížnost právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně judikaturou zdejšího soudu řešeny; 2) jedná-li se o právní otázky řešené judikaturou rozdílně; 3) existuje-li důvodná potřeba učinit judikaturní odklon; anebo 4) bylo-li v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Je proto především v zájmu samotného stěžovatele, aby přesvědčivě zdůvodnil, proč by jeho kasační stížnost měla být přijatelná. V tomto případě však stěžovatelka přijatelnost kasační stížnosti nijak nezduvodňuje.

[9] Krajský soud se dle stěžovatelky nevypořádal s námitkou nicotnosti původních rozhodnutí vydaných ve věci samé. NSS se proto zabýval tím, zda tato vada představuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[10] V usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39 NSS zdůraznil, že hrubé (zásadní) pochybení krajského soudu při výkladu hmotného či procesního práva není „*jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*“

[11] Je pravda, že se krajský soud k námitce nicotnosti původních rozhodnutí výslovně nevyjádřil. V případě, že by však NSS napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu

pokračování

k dalšímu řízení, by se v tomto ohledu na výsledku řízení nic nezměnilo. Předmětem řízení před krajským soudem totiž byl přezkum rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti na obnovu řízení, nikoliv přezkum původních rozhodnutí (tj. rozhodnutí ve věci vrácení podpory v nezaměstnanosti). Krajský soud v bodu 14 napadeného rozsudku explicitně uvedl, že je vázán předmětem řízení, kterým je otázka obnovy správního řízení. Při posuzování žádosti o obnovu řízení lze posuzovat výhradně to, zda existují pro obnovu důvody a zda jsou splněny zákonné podmínky pro vyhovění této žádosti, zatímco k důvodům vztahujícím se k rozhodnutí ve věci samé, které by mohly mít význam v obnoveném řízení, přihlížet nelze. Z odůvodnění napadeného rozsudku je proto zřejmé, že krajský soud nepovažoval za možné zabývat se otázkou nicotnosti původních rozhodnutí, ke kterým směřuje žádost o obnovu řízení.

[12] Ostatně tato původní rozhodnutí již nabyla právní moci (viz rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2024, čj. 5 Ads 58/2023-67 a usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2024, sp. zn. IV. ÚS 542/24). NSS tímto nepopírá, že krajský soud mohl tyto závěry ve vztahu k námitce nicotnosti výslovně formulovat v odůvodnění. Absence takového výslovného vyjádření však nepředstavuje pochybení takové intenzity, které by mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatelky. Ani v případě zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu by totiž nemohlo dojít ke změně výsledku řízení, neboť otázka nicotnosti původních rozhodnutí není v řízení o přezkumu rozhodnutí o obnově řízení relevantní. Protože původní rozhodnutí ve věci již byla přezkoumána (a to i soudně), námitka nicotnosti ve vztahu k nim je zjevně nepřipustná, neboť směřuje proti věci již rozhodnuté a nemá nic společného s nyní posuzovanou věcí týkající se rozhodnutí žalovaného ve věci obnovy řízení. Jinými slovy, stěžovatelka mohla námitku nicotnosti uplatnit v řízení, ve kterém byla podrobena přezkumu právě původní rozhodnutí, nikoliv až v tomto řízení, jehož předmětem je zcela jiné rozhodnutí. Je naopak patrné, že stěžovatelka se prostřednictvím námitky nicotnosti původních rozhodnutí snaží „prolomit“ právní moc těchto rozhodnutí a otevřít jejich přezkum. To však z výše uvedených důvodů není možné (viz rovněž bod 20 rozsudku NSS ze dne 22. 1. 2026, čj. 10 As 226/2025-36).

[13] Poukazuje-li stěžovatelka na usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 3. 2013, čj. 7 As 100/2010-65, NSS k tomuto konstatuje, že rozšířený senát v něm řešil přípustnost žaloby založené na tvrzené nicotnosti ve vztahu k blokovému řízení a zdůraznil, že ani taková žaloba nepředstavuje výjimku z principu subsidiarity soudní ochrany a musí být podána ve standardní lhůtě po vyčerpání odvolání; nicotnost tedy nelze namítat kdykoliv mimo zákonný procesní rámec, jak tvrdí stěžovatelka. Je tak zřejmé, že odkazované rozhodnutí nemá pro nyní posuzovanou věc význam.

[14] S ohledem na výše uvedené NSS uzavírá, že kasační stížnost je nepřijatelná. V této věci totiž nevyvstala žádná otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková, kterou by bylo třeba řešit odlišně, a krajský soud se současně nedopustil ani hrubého pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, NSS ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

IV. Posouzení kasační stížnosti stěžovatele

[15] Platí, že proti usnesení krajského soudu, že určitá osoba není osobou zúčastněnou na řízení, neboť pro to nesplňuje zákonné podmínky (§ 34 odst. 4 s. ř. s.), může ten, kdo se tohoto postavení domáhal a o jehož postavení bylo rozhodováno, podat kasační stížnost (usnesení NSS ze dne 15. 12. 2005, čj. 1 Azs 155/2004-47, č. 1535/2008 Sb. NSS). Vyda-li ale krajský soud v mezidobí rozhodnutí o žalobě, může tato osoba brojit kasační stížností přímo proti němu a domáhat se tak ochrany svých práv (usnesení NSS ze dne 17. 9. 2015, čj. 9 As 181/2015 90). Rovněž ten, koho krajský soud opomněl přibrat k řízení jako osobu zúčastněnou, může podat kasační stížnost (§ 102 a § 106 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Jelikož v nyní posuzované věci nebylo usnesení o tom, že stěžovatel není osobou zúčastněnou na řízení, vydáno, je třeba připustit jeho kasační stížnost proti rozhodnutí o žalobě. Z povahy věci ovšem plyne také to, že relevantní mohou být pouze takové námitky, které zpochybňují závěr krajského soudu o nesplnění podmínek pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení (nikoli tedy námitky proti věcnému posouzení žaloby).

[17] Rovněž ve vztahu ke stěžovateli nicméně platí, že se NSS nejprve podle § 104a odst. 1 s. ř. s. musí zabývat tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne soud kasační stížnost jako nepřijatelnou. Je přitom především úkolem stěžovatele, aby NSS přednesl přesvědčivou argumentaci stran přijatelnosti kasační stížnosti. Tuto povinnost však stěžovatel nesplnil. Otázka, která byla řešena před krajským soudem v této věci (tj. podmínky účastenství osoby v řízení a povinnost správního orgánu o této otázce vydat rozhodnutí), byla přitom již v judikatuře NSS opakovaně řešena, a to dokonce i v řízeních vedených přímo ve vztahu ke stěžovateli.

[18] Jak uvedl krajský soud v bodu 30 napadeného rozsudku, vzhledem k tomu, že stěžovatel zcela zjevně nesplňuje zákonné podmínky pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení a sám žádné důvody pro přiznání ani netvrdil, neměl krajský soud povinnost vyzývat stěžovatelkou označené osoby, zda chtějí uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení, a nebyl o tomto jejich statusu ani povinen rozhodovat. Závěry krajského soudu v tomto směru potvrzuje rovněž judikatura NSS (např. rozsudky ze dne 30. 9. 2013, čj. 4 As 80/2013-49, bod 49; či ze dne 12. 5. 2020, čj. 5 Afs 189/2019-37, bod 28; případně usnesení ze dne 26. 9. 2024, čj. 2 Ads 79/2024-27, bod 13). Nejde tedy o právní otázku dosud neřešenou a stěžovatel ani netvrdí důvody pro odchýlení se od uvedené judikatury; krajskému soudu současně nelze vytknout takové pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[19] Vzhledem k tomu, že stěžovatel se mohl domáhat pouze posouzení zákonnosti postupu krajského soudu při řešení otázky, zda měl či alespoň mohl mít v řízení před krajským soudem postavení osoby zúčastněné na řízení, ocitají se všechny ostatní kasační námitky (týkající se obnovy řízení a prohlášení nicotnosti) mimo předmět tohoto řízení, proto se jimi zdejší soud nemohl zabývat (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[20] NSS s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

V. Náklady řízení

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ani stěžovatel neměli v posuzované věci úspěch, proto jim právo na

pokračování

náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2026

Vojtěch Šimíček
předseda senátu